

Lovforslag nr. L 285. Fremsat den 12. maj 1992 af arbejdsministeren (Kirkegaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Aktivering af ledige)

§ 1

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 632 af 2. september 1991, som ændret ved lov nr. 927 af 27. december 1991 og lov nr. 164 af 13. marts 1992, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 20 a indsættes:

»§ 20 b. Arbejdsformidlingen bistår med formidling af arbejdskraft til ledige orlovsstillinger, jf. bestemmelserne i lov om voksenuddannelsesstøtte (uddannelse og jobrotation for privat ansatte), lov om forældreorlovsydelse og lov om orlovsydelse til uddannelse. Arbejdsformidlingen påser, at arbejdsgiveren ansætter den arbejdskraft, der er en betingelse for refusionens udbetaling, samt at medarbejderens deltagelse i uddannelse dokumenteres.

Stk. 2. Den ledige, der ansættes i orlovsstillingen, skal være dagpengeberettiget og kan ikke samtidig ansættes med genoptræningsydelse efter lov om arbejdstilbud til ledige eller med tilskud efter lov om orlovsydelse til uddannelse.

Stk. 3. Såfremt ansættelsesforholdet ophører inden orlovsperiodens udløb, skal stillingen genbesættes med en anden dagpengeberettiget ledig. Denne genbesættelse skal dokumenteres af arbejdsgiveren over for arbejdsformidlingen.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 1-3.«.

2. I § 51, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »dagpengeberegning«: », eller hvis fortjenesten i perioden fra 1. juli 1992 til og med 31. januar 1993 hidrører fra et arbejdstilbud til ledige under 25 år efter lov om arbejdstilbud til ledige § 1, stk. 2, 2. og 3. pkt.«.

3. I § 57, stk. 1, 1. pkt. indsættes efter »jf. dog kapitel 11 b«: »og afsnit III a.«.

4. Overskriften til afsnit III a ændres til: »Midlertidige aktiveringsordninger for ledige«.

5. Efter § 97 indsættes i afsnit III a i kapitel 15 a:

»§ 97 a. For et medlem, der er beskæftiget i henhold til lov om aktiveringsordning ved hjemmehjælp og dagpasning for børn, overfører Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen det beløb, der svarer til medlemmets dagpenge beregnet efter de almindelige regler, jf. dog stk. 2, og efter de herom nærmere fastsatte bestemmelser.

Stk. 2. Reglerne for fradrag i dagpenge finder anvendelse. Der skal dog ikke ske fradrag for arbejde og indtægt for de første 7 timer ugentlig.«

6. Efter § 97 a og i kapitel 15 a indsættes:

»§ 97 b. Et medlem, der er beskæftiget i henhold til lov om aktiveringsordning ved hjemmehjælp og dagpasning for børn, skal i hele forløbet stå til rådighed for formidlet andet arbejde.

Stk. 2. Perioder, hvor et medlem er beskæftiget i aktiveringsordningen, medregnes ikke i arbejdsperioderne efter § 55«.

7. Efter § 97 b og i kapitel 15 a indsættes:

»§ 97 c. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om kassernes forpligtelser i forbindelse med administrationen af lov om aktiveringsordning ved hjemmehjælp og dagpasning for børn«.

8. Efter § 97 c og i kapitel 15 b indsættes:

»§ 97 d. Et medlem, der er beskæftiget hos en privat arbejdsgiver i henhold til lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm, er berettiget til i en periode på maksimalt 5 måneder fortsat at modtage dagpenge.

Stk. 2. Reglerne for fradrag i dagpenge finder anvendelse. Der skal dog ikke ske fradrag ved arbejde og indtægt for op til 7 timer ugentlig for fuldtidsforsikrede og op til 4 timer ugentligt for deltidssikrede.

Stk. 3. Perioder, hvor et medlem er beskæftiget i henhold til stk. 1, medregnes ikke i arbejdsperioderne efter § 55 og 72, men de i § 55 og 72 angivne perioder, inden for hvilke arbejdskravet skal være opfyldt, forlænges, hvis perioden har en varighed på over 4 uger.

Stk. 4. Et medlem, der er beskæftiget i henhold til lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm, skal i hele forløbet være aktivt arbejdssøgende og skal kunne påtage sig andet arbejde.

Stk. 5. Et medlem, der er omfattet af stk. 1, er ikke berettiget til nedsatte dagpenge efter § 59.«.

9. Efter § 97 d indsættes:

»§ 97 e. Et fuldtidsbeskæftiget medlem, der i henhold til lov om forældreorlovsydelse har indgået en aftale med arbejdsgiveren om forældreorlov, er i orlovsperioden berettiget til en forældreorlovsydelse på 80 pct. af dagpengenes højeste beløb. Et deltidssbeskæftiget medlem

er berettiget til en ydelse, der udgør $\frac{1}{37}$ af ydelsen i medfør af 1. pkt. for hver time, lønmodtageren i de sidste 10 uger før orloven gennemsnitlig ugentlig har arbejdet for arbejdsgiveren.

Stk. 2. Perioder, hvor et medlem har orlov efter stk. 1, medregnes ikke i arbejdsperioderne efter § 55, men de i § 55 angivne perioder, inden for hvilke arbejdskravet skal være opfyldt, forlænges.

Stk. 3. Reglerne for fradrag i dagpenge finder anvendelse.«

10. Efter § 97 e indsættes:

»§ 97 f. Et medlem, der i henhold til lov om orlovsydelse til uddannelse har indgået en aftale med arbejdsgiveren om uddannelsesorlov, er berettiget til en orlovsydelse på 80 pct. af dagpengenes højeste beløb. Modtages løn i orlovsperioden, udbetales ydelsen til arbejdsgiveren.

Stk. 2. Perioder, hvor et medlem har orlov efter stk. 1, medregnes ikke i arbejdsperioderne efter § 55, men de i § 55 angivne perioder, inden for hvilke arbejdskravet skal være opfyldt, forlænges, hvis den enkelte periode er over 4 uger.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1992. § 97 a–97 c træder dog først i kraft den 1. september 1992 og § 97 d træder først i kraft samtidig med lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm.

Stk. 2. Loven er gældende indtil 1. januar 1994. Bestemmelserne i § 20 b, § 97 e og § 97 f har dog virkning indtil udløbet af orlovsperioder påbegyndt senest den 30. september 1993.«

§ 3

Ledighedsperioder før lovens ikrafttræden medregnes ved opgørelsen af ledighedskravene.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring (Folketingstidende 1969-70, FF. sp. 3233, 3605, 4342 og 4473, tillæg A sp. 2369; tillæg B sp. 673; tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 632 af 2. september 1991 og ændret ved lov nr. 927 af 27. december 1991 og lov nr. 164 af 13. marts 1992. Der er endvidere den 1. april 1992 som L 254 fremsat forslag om ændring af loven. (Overgangsordning).

Forslaget er en udmøntning af den Det Konservative Folkeparti, Venstre, Det Radikale Venstre, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti den 8. maj 1992 indgåede aftale om aktivering.

Forslaget giver mulighed for at aktivere ledige med dagpenge eller en ydelse svarende hertil.

Forslaget indeholder ændringer i relation til følgende aktiveringsforslag:

1. Jobrotation (lovforslagets nr. 1).
2. Fremrykning af arbejdstilbud for forsikrede ledige under 25 år (lovforslagets nr. 2).
3. Midlertidig udvidelse af hjemmehjælpen og merbeskæftigelse på kommunale daginstitutioner. (lovforslagets nr. 5, 6 og 7).
4. Aktiveringsordning for ledige på Bornholm. (lovforslagets nr. 8).
5. Forældrelovsydelse. (lovforslagets nr. 9).
6. Orlovsydelse til uddannelse. (lovforslagets nr. 10).

Ad 1.

Der er opnået enighed om permanentgørelse af voksenuddannelsesstøtteordningen (VUS) efter de hidtil gældende regler. Endvidere er der opnået enighed om i tilknytning hertil at etablere en refusionsordning for arbejdsgivere i den private sektor, der ansætter ledige dagpengemodtagere i orlovsperioden.

Refusionsordningen har til formål, at fremme uddannelse og jobrotation i den private sektor og at højne arbejdsstyrkens generelle uddannelsesniveau.

De vigtigste punkter i den foreslåede ordning er følgende:

- Ordningen, der alene vedrører den private sektor, er frivillig, både for lønmodtageren og for arbejdsgiveren.
- Lønmodtageren skal have haft ansættelse på virksomheden i mindst 6 måneder.
- Det sikres, at den ledigblevne stilling genbesættes med en dagpengeberettiget ledig.
- De ledige dagpengemodtagere skal beskæftiges i mindst 30 timer om ugen.
- Orlovsperioden skal være af mindst 4 og højst 36 ugers varighed.
- Refusionen til arbejdsgiveren svarer til dagpengemaksimum.

Refusionsordningen administreres som VUS-ordningen af Kulturministeriet.

For at sikre en sammenhængende arbejdsmarkedspolitisk indsats for virksomhederne og de ledige, forankres formidlingen af den ledige arbejdskraft efter de foreslåede rotationsordninger (udvidet VUS, forældreorlov og orlov til uddannelse) i arbejdsformidlingen i forlængelse af de øvrige ordninger i aktiveringsaftalen og i forlængelse af arbejdsformidlingens service over for virksomhederne.

Arbejdsformidlingen bistår med formidling af arbejdskraft til ledige orlovsstillinger, men arbejdsgiveren afgør, hvem der må anses for kvalificeret.

Arbejdsformidlingen påser og attesterer, at arbejdsgiveren ansætter den arbejdskraft, der er en betingelse for refusionens udbetaling, og påser endvidere, at den ansattes deltagelse i uddannelse dokumenteres for så vidt angår den udvidede VUS-ordning.

Ad 2

Forslaget fremsættes i tilknytning til ændringer i ATB-loven om frivilligt arbejdstilbud til forsikrede ledige under 25 år. Forslaget sikrer, at lønnen i arbejdstilbuddet ikke får indflydelse på dagpengenes størrelse ved eventuelt efterfølgende ledighed.

Ad 3

Forslaget fremsættes samtidig med og i tilknytning til indenrigsministerens forslag til lov om aktiveringsordning ved hjemmehjælp og dagpasning for børn, hvorved kommunerne får mulighed for at beskæftige ledige inden for de nævnte områder og for at få udgifterne herved delvist finansieret af de beskæftigedes dagpenge. Der er tale om en midlertidig ordning, der løber til 1. januar 1994.

Forslaget indeholder ændringerne i reglerne om dagpenge, således at et beløb svarende til den lediges dagpenge af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen kan overføres til kommunerne og Indenrigsministeriet efter de nærmere fastsatte regler herfor. Forslaget indeholder endvidere de rettigheder og pligter, der skal gælde for ledige omfattet af aktiveringsordningen. De ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, idet de dog ikke skal være aktivt arbejdssøgende. Forslaget indeholder endelig en bemyndigelse til Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen til at fastsætte nærmere regler om kassernes forpligtelser i forbindelse med administration af aktiveringsloven.

Efter forslaget om aktiveringsordning ved hjemmehjælp og dagpasning for børn kan kommunerne beskæftige disse persongrupper i maksimalt 12 måneder. Et medlem, der har været ledig i 13 uger inden for 26 uger kan deltage i aktiveringsordningen. Den beskæftigede vil modtage et vederlag, der svarer til de arbejdsløshedsdagpenge, den pågældende ville være berettiget til på tiltrædelsestidspunktet. Time-lønnen skal være den overenskomstmæssige, hvorfor timetallet fastsættes individuelt, således at der arbejdes det antal ugentlige timer, der svarer til forholdet mellem medlemmets dagpenge i en uge og overenskomstmæssig løn i en uge. Arbejdstiden skal dog være mindst 30 timer pr. uge ifølge aftalen.

Aktiveringsperioden betragtes som ledighed i relation til arbejdskravet i § 55.

Ad 4

Det er hensigten, at ledige på Bornholm som en forsøgsordning i perioden 1. oktober 1992 til og med 31. december 1993 uden at miste retten til dagpenge skal kunne påtage sig arbejde hos private arbejdsgivere i det ugentlige antal timer, der svarer til forholdet mellem den lediges dagpenge i en uge og overenskomstmæssig løn i en uge for det pågældende arbejde.

Ved forslaget skabes der hjemmel til fortsat at udbetale dagpenge til medlemmer, der efter de herom nærmere fastsatte regler er beskæftiget hos en privat arbejdsgiver. For så vidt angår de særlige betingelser, der skal være opfyldt, henvises til det samtidig

hermed fremsatte forslag til lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm.

Ad 5

For at give familier med småbørn i alderen 0-8 år mulighed for selv at passe egne børn i en længere eller en senere periode end den barselsorlov, der er fastsat i lov eller overenskomst, etableres som en forsøgsordning med mulighed for orlov i maksimalt 36 uger. Ordningen har virkning indtil udløbet af orlovsperioder, der er påbegyndt senest den 30. september 1993. I orlovsperioden skal medlemmet være berettiget til at modtage en ydelse svarende til 80 pct. af dagpengenes højeste beløb. Det er endvidere en betingelse, at arbejdsgiveren i orlovsperioden genbesætter stillingen med en dagpengeberettiget ledig.

De nærmere regler, der skal være opfyldt, er fastsat i det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om forældreorlovsvydelse.

Ad 6

For at give ledige mulighed for i kortere perioder at opnå beskæftigelse, og som et tilbud til forsikrede beskæftigede og virksomheder etableres som en forsøgsordning mulighed for uddannelsesorlov med dagpenge. Ordningen har virkning indtil udløbet af orlovsperioder, der er påbegyndt senest den 30. september 1993.

Efter forslaget skal der i orlovsperioden, der højst kan være på 36 uger, udbetales en ydelse svarende til 80 pct. af dagpengenes højeste beløb.

De nærmere regler, der skal være opfyldt, er fastsat i det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om orlovsydelse til uddannelse. Heraf fremgår det bl.a., at det er en betingelse for udbetaling af orlovsydelse, at det medlem, der skal have orlov har haft en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet gennem længere tid samt at der sker genbesættelse af stillingen med en dagpengeberettiget ledig.

Økonomiske konsekvenser

På baggrund af de hidtidige erfaringer med anvendelsen af VUS som led i uddannelse og jobrotation, samt udvidelsen af målgruppen for ordningen, forventes det skønsmæssigt, at 10.000-15.000 privatansatte lønmodtagere årligt ønsker at benytte sig af uddannelsesmuligheden, ligesom et tilsvarende antal dagpengeberettigede ledige vil blive beskæftigede i orlovsperioden.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser vedrørende aktiveringsordning for ledige på Bornholm, forældreorlovsvydelse og orlovsydelse til uddannelse henvises til de særlige lovforslag herom.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Kulturministeriet udbetaler refusionen til arbejdsgiveren på baggrund af en refusionsbegæring, der er atteresteret af arbejdsformidlingen. Attestationen sker på grundlag af dokumentation over for formidlingen.

Til nr. 2

Der henvises til de almindelige bemærkninger ad 2.

Til nr. 3 og 4

Forslagene er alene redaktionelle.

Til nr. 5

Til stk. 1

Forslaget giver hjemmel til, at arbejdsløshedskassen i stedet for at udbetale dagpenge til medlemmet giver direktoratet meddelelse om beløbets størrelse. Direktoratet overfører herefter et beløb svarende til medlemmets dagpenge til kommunerne og til Indenrigsministeriet.

Til stk. 2

Da der kun bliver tale om beskæftigelse det antal timer, der svarer til dagpengene, dog mindst 30 timer, foreslås det, at medlemmet får mulighed for at have arbejde eller indtægt i henholdsvis 7 timer om ugen, uden at det skal medføre fradrag i dagpengene. Arbejdstimer ud over 7 timer skal medføre fradrag efter de almindelige regler. Ordningen bygger på overførsel af medlemmets aktuelle dagpenge, og forslaget betyder derfor, at det undgås, at der ved få timers arbejde eller indtægt skal ske regulering af det dagpengebeløb, der skal overføres. Samtidig gives der medlemmet mulighed for at supplere beskæftigelsen ved kommunen med en mindre ekstraintægt. Forslaget skal hovedsagelig ses på baggrund af ønsket om at lette administrationen af ordningen.

Til nr. 6

Bestemmelsen fastslår, at medlemmerne under aktiveringen fortsat skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, idet de dog ikke skal være aktivt arbejdssøgende.

Ved opgørelse af arbejdskravet efter § 55 betragtes deltagelse i aktiveringsordningen som ledighed.

Medlemmer, der har deltaget i aktiveringsordningen, kan på grundlag af en aktiveringsperiode på

mindst 3 måneder få ret til et 2. arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige.

Til nr. 7

Da der er tale om en helt ny ordning med ændrede administrative procedurer, er det fundet hensigtsmæssigt, at de nærmere bestemmelser om kassernes forpligtelser fastsættes efter nærmere drøftelser mellem Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, arbejdsløshedskasserne og Indenrigsministeriet. Ordningen indbærer bl.a., at kasserne skal påse, at AF får indberetning om de medlemmer, der opfylder ledighedskravet. Kassen skal fortsat beregne, hvilket beløb den beskæftigede er berettiget til og skal give direktoratet meddelelse herom.

Til nr. 8

Forslaget giver hjemmel til, at der i maksimalt 5 måneder kan udbetales dagpenge til en ledig, der efter reglerne i lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm er beskæftiget hos en privat arbejdsgiver.

Da der kun bliver tale om beskæftigelse det antal timer, der svarer til dagpengene, foreslås det, at medlemmet får mulighed for at have arbejde eller indtægt i henholdsvis 7 timer om ugen for fuldtidsforsikrede og 4 timer for deltidsforsikrede, uden at det skal medføre fradrag i dagpengene. Arbejdstimer ud over 7 eller 4 timer skal medføre fradrag efter de almindelige regler.

Det foreslås, at perioden betragtes som »død periode«, såfremt der er tale om en sammenhængende periode på over 4 uger. Det betyder, at der ikke optjenes ret til dagpenge ved beskæftigelsen, men der sker forlængelse af dagpengeretten.

Medlemmet skal under beskæftigelsen hos den private arbejdsgiver fortsat stå til rådighed for almindeligt lønnet arbejde og selv være aktivt arbejdssøgende. Det vil sige, at den almindelige rådighedsforpligtelse opretholdes.

Medlemmer, der er omfattet af aktiveringsordningen modtager en ydelse, der svarer til dagpenge som fuldt ledige, men arbejder alene det ugentlige antal timer, der svarer til forholdet mellem medlemmets dagpenge i en uge og overenskomstmæssig løn i en uge, dvs. mindre end fuld tid. Det er derfor nødvendigt med en særlig bestemmelse for at disse medlemmer ikke kan modtage supplerende dagpenge samtidig med at de modtager en ydelse svarende til dagpenge ved fuld ledighed.

Til nr. 9

Forslaget giver hjemmel til, at der i maksimalt 36 uger kan udbetales en forældreorlovsvydelse svaren-

de til 80 pct. af dagpengenes højeste beløb til fuldtidsbeskæftigede medlemmer, der efter aftale med arbejdsgiveren tager orlov for at passe egne børn i alderen 0-8 år. Det er en betingelse, at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en dagpengeberettiget ledig i orlovsperioden. For deltidsbeskæftigede er fastsat en særlig beregningsregel.

Orlovsperioden vil blive regnet for »død periode«.

Da det ikke kan udelukkes, at et medlem med forældreorlov kan have arbejde eller indtægt, foreslås det, at der skal foretages fradrag i dagpengene efter de almindeligt gældende regler herfor.

Et medlem, der modtager forældreorlovsydelse er i orlovsperiode fritaget for den almindelige pligt om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Til nr. 10

Forslaget giver hjemmel til, at der maksimalt 36 uger kan udbetales en orlovsydelse svarende til 80 pct. af dagpengenes højeste beløb, når de i lov om orlovsydelse til uddannelse fastsatte betingelser er opfyldt.

Da det er en betingelse for udbetaling af orlovsydelse, at der mellem medlemmet og arbejdsgiveren er indgået en aftale om tilbagevenden til virksomheden, foreslås det, at perioden med uddannelse anses for »død periode«.

Et medlem, der modtager ydelse under uddannelsesorlov er i denne periode fritaget for den almindelige pligt om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Da det ikke kan udelukkes, at et medlem med orlov til uddannelse kan have arbejde eller indtægt, foreslås det, at der skal foretages fradrag i dagpengene efter de almindeligt gældende regler herfor.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 1992 bortset fra nr. 5, 6 og 7, hvor der skal fastsættes nærmere regler, og forslagene derfor først kan træde i kraft den 1. september 1992 og nr. 8, der træder i kraft samtidig med lov om aktiveringsordning for ledige på Bornholm efter arbejdsministerens bestemmelse. Der er endvidere tale om midlertidige aktiveringsordninger gældende indtil 1. januar 1994. Bestemmelserne i § 20 a, § 97 e om forældreorlov og § 97 f om orlov til uddannelse er dog gældende indtil udløbet af orlovsperioder påbegyndt senest den 30. september 1993.

Til § 3

For snarest at kunne iværksætte de aktiverende ordninger foreslås det, at ledighedsperioder før lovens ikrafttræden medregnes ved opgørelsen af ledighedskravene i de enkelte ordninger.